

Jiří Paroubek: Blíží se velký globální konflikt?

 infokurýr.cz/n/2024/08/02/jiri-paroubek-blizi-se-velky-globalni-konflikt

kurýr

2. srpna 2024

Zatím jsme se vcelku oprávněně obávali rozšíření a zejména eskalace vojenského konfliktu mezi Ruskem a Ukrajinou. Respektive mezi Ruskem a tím, čemu Rusko říká kolektivní Západ, jenž používá vojáky Ukrajiny jaksi v zastoupení ve svém boji proti Rusku.

Tak jako před I. světovou válkou byl velkým problémem evropské, a tedy i světové politiky Balkán, tak za posledních sedmdesát pět let to je Střední východ nebo přesněji Západní Asie. Anebo chcete-li přesněji, vztahy mezi Izraelem a jeho arabskými sousedy. Zdá se, že v tuto chvíli má Izrael klidnou hranici s Jordánskem i Egyptem. Obě tyto arabské země udržují s Izraelem ne sice vřelé, ale korektní vztahy.

V pásmu Gazy se Izrael před třičtvrtě rokem pustil do velkého válečného dobrodružství. Nedomnívám se, na rozdíl od mnohých, že je možné Hamás a jeho „politickou kulturu“ beze zbytku zlikvidovat tak, jak si to představuje izraelský premiér Netanjahu. Boje s hnutím Hamás v Gaze stále probíhají. A k tomu přistupuje ještě několik dalších momentů, které přibližují vojenské střetnutí Izraele na několika dalších frontách. Především je tu Hizballáh, šíitské hnutí, které je v zásadě vydržováno Iránem. Pozice tohoto hnutí v libanonské společnosti, v podstatě rozvrácené finančním bankrotem státu, je mimořádně silná. Hizballáh zajišťuje totiž zajišťuje za stát zdravotnické služby, tedy provozuje nemocnice, školství, sociální služby atd. Prostě de facto působí na místo zbankrotovaného libanonského státu. Alespoň tam, kde má na tom sám zájem a kde je o to také v samotném Libanonu a jeho mnoho konfesijní společnosti zájem. Desítky tisíc vojáků tohoto hnutí bojovaly v Sýrii proti džihádistům. Spolu s vojenskou silou Ruska zachránili sekulární vládu Bašára Asáda před zničením. Hizballáh má

moderní zbraně (i když ne na té úrovni jako Izrael), ale zejména má v bojích zocelenou a zkušenou armádu. Ta se minimálně vyrovná bojeschopností té izraelské.

Konflikt v Gaze sledoval Hizballáh se zbraní v ruce a „zajistil“ Izraeli neklidnou severní hranici státu. Ale nepustil se do přímého souboje s izraelskou armádou. Na vystřelenou raketu, kterou odpálil zřejmě Hizballáh, jež omylem zasáhla hřiště na Izraelem okupovaných Golanských výšinách, přičemž zahynulo asi 20 drúzských, tedy arabských dětí, Izrael následně tvrdě zareagoval.... Jak jsem viděl televizní záběry, pohřeb těchto drúzských dětí proběhl v podstatě jako demonstrace Drúzů proti Izraeli. A jako apoteoéza syrského prezidenta Asáda. Jinak řečeno, Drúzové z Golanských výšin se cítí být stále součástí Sýrie. Jsou loajální jejímu vládcovi. Podobně jsou loajální také izraelští Drúzové vůči Izraelskému státu. Drúzští vojáci jsou běžně povoláváni do izraelské armády. Podobnou loajalitu ve vztahu k státu cítí i syrští Drúzové v Sýrii.

Útok Izraele na jednoho z nejvyšších vojenských činitelů Hizballáhu, následovaný útokem na nejvyššího představitele Hamásu přímo v Teheránu, a zabití těchto osob, žádným velkým vítězstvím Izraele není.

Izrael podle mého názoru přehlédl, před provedením těchto útoků, několik událostí, které se v regionu v posledních týdnech či dnech staly:

Tak za prvé, v Pekingu v minulém týdnu došlo k dohodě dvanácti dříve rozhádaných palestinských frakcí, včetně Hamásu a Fatáhu, na společné poválečné správě Gazy. Izrael tedy nemůže už dělat, že nemá v Gaze partnera k jednání.

Za druhé, dochází k rychlému sblížení vedoucích činitelů Turecka a Sýrie. Turecko je přítomno vojensky v severní Sýrii a zatím tam ovládá oblasti obývané Kurdy. A na severozápadě Sýrie podporuje enklávu

džihádistických bojovníků proti sekulárnímu režimu B. Asáda. Dá se říct, že tito zbylí džihádisté přežívají v jedné syrské provincii, aniž by mohli významněji ovlivnit dění v Sýrii.

Za třetí, Turecko ústy svého prezidenta dokonce pohrozilo vojenským zásahem vůči Izraeli. To je nová karta, se kterou se musí počítat. A možná, že právě probíhající sbližování Erdogan – Asád vytváří podmínky pro takovýto omezený vojenský zásah Turecka vůči Izraeli. Turecko je ovšem zemí NATO. Vycházejme tedy z toho, že Erdogan svá slova nemíní příliš vážně. Tedy zatím. Ale co bude zítra, to nevíme a dozvíme se to podle nastalé situace. Za čtvrté, izraelským útokem raketou vystřelenou z letadla, které porušilo vzdušný prostor Íránu, došlo k zabití politického vůdce Hamásu. To je závažná věc. K mentalitě orientálců, a tedy i Peršanů, vždy patřila potřeba zachovat si tvář. Je zřejmé, že iránské vedení se v tuto chvíli cítí Izraelci velice ponížené. A výzev přicházejících ze Západu, aby volilo umírněnou reakci, si nikdo v Íránu nemusí příliš všímat. Tedy, pokud si jich nebude chtít všímat. To, že nastane „nějaká“ reakce Íránu vůči Izraeli je věc nezadržitelná. Že to nebude reakce naoko, jak jsme to zažili při posledním útoku na Izrael v dubnu tohoto roku, je ale velmi pravděpodobné. Ve hře může být masivní raketový útok Hamásu na Izrael, kterému nezabrání ani jindy tak účinný izraelský systém Iron dome. Jinak řečeno, stovky raket z jižního Libanonu mohou létat a dolétnout v krátkém časovém úseku na nejrůznější místa v Izraeli. A pak by samozřejmě následovala izraelská odvěta. A pak další eskalace ze strany Íránu, například tím, že budou přesunuty do jižního Libanonu proiránské šíitské milice z Iráku. A pak už bychom tu měli konflikt monumentálních rozměrů. A je otázka, co na to Turecko se Sýrií....

Jenom tiše připomínám, že s hnutím Hizballáh už před šestnácti lety Izrael válku vedl a nedopadl tehdy příliš slavně. Možná, že v části politického a vojenského vedení Izraele vzklíčila myšlenka na odvetu

za někdejší izraelskou nepřítel podařenou intervencí vůči bojovníkům Hizballáhu v jižním Libanonu.

Zdá se, že premiér Netanjahu nezvládá své emoce. Jeho země by asi potřebovala změnu ve svém čele. V tuto chvíli je jen kousíček od fatálního konfliktu s mnoha soupeři, v němž nemá takovou převahu, jako kdykoliv prakticky v jakémkoliv konfliktu s Araby od roku 1948.

A Spojené státy jsou před prezidentskými volbami, tedy ve velmi politicky citlivém období. Vydávají obrovské sumy peněz a množství zbraní na Ukrajině. Je otázka, zda si mohou ještě dovolit podporovat současně dva postupně eskalující konflikty. Tedy ten na Ukrajině a pak ten na Středním východě. Pokud by Izrael nebyl se svými protivníky na severní hranici hotov rychle a pokud by zabředl do opotřebovací války, bude to pro USA další fronta, kterou budou muset pečlivě sledovat a také zásobovat Izrael zbraněmi, materiálem, financemi a samozřejmě zajistit mu politické krytí v Radě bezpečnosti OSN.

Zkrátka, svět je v pohybu a Západ už není jediným jeho hybatelem....

Jiří Paroubek

